

Henki &

elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti 4.11.2016 • numero 17

Kaikkien lasten isä

Elävät
puhuvat
kuolemasta

► sivu 5

Snäppää
rukous
Jumalalle

► sivu 6–7

Huojennusta
pakolaisen
arkeen

► sivu 10

Kirkon töissä

On helpompaa olla liikkeellä kuin istua paikoillaan

Kun työ alkaa tuntua liaksi rutiinilta, on aika etsiä jotakin uutta. Näin on Henrik Ketola huomannut elämässään monta kertaa. Tänä syksynä uutta on nuorten aikuisten työn koordinaattorina aloittaminen.

HEIKKI IMPIO teksti ja kuva

Oma rippikoulu ja isosena toimiminen herättivät **Henrik Ketolan** pohtimaan, olisiko hänessä aineita nuorisohjaajaksi. Työ näytti mukavalta, ja siltä tuntuivat myös työajat. Töitä saisi tehdä iltaisin ja usein viikonloppuisinkin.
Lukio jäi yhteen vuoteen, ja nuorisotyön opinnot Pieksämäellä alkoivat, kun Ketola oli 16-vuotias.
– Minua jännitti opiskeluaikana, olenko riittävän hyvä ja tarpeeksi hengellinen toimiakseni seurakunnassa.

seen tahtiin. Ketola on huomannut, että viisi vuotta on aika, jolloin alkaa kaivata muutosta.
– Usein uusien ovien auknemisen on ollut jonkinlaista jatkumoa aiemmin tehdyille työille. Myös kaippu epäsäännölliseen ja säännölliseen työaikaan on usein vaihdellut samaa tahtia.
Vuosien varrella Ketola on työskennellyt seurakunnissa eri puolilla maata. Melkein aina se on tiennyt muuttua vieralle paikkakunnalle. Nuorisotyön kenttä on tullut tutuksi, varhaisnuorisotyöstä erityisnuorisotyöhön asti.

Sitten syntyivät omat lapset. Ketolalle tuntui merkitykselliseltä olla enemmän lasten kanssa, kun he olivat pieniä. Vanhempainvapaalla perhe muutti vähäksi aikaa Helsinkiin ja sieltä reiluksi puoleksi vuodeksi Saariselälle. Palattuaan vanhempainvapaalta Ketola jatkoi entisessä työssään, kunnes tänä syksynä hänet valittiin nuorten aikuisten työn koordinaattorin määräraikaiseen tehtävään.
– Kaksivuotinen pesti tarjoaa uudet haasteet kehittämään erilaisissa elämäntilanteissa oleville noin 18–30-vuotiaille mielekäs tapa osallistua seurakunnan toimintaan.
Ketolat eivät ole pysähtyneet paikoilleen myöskään perheenä. He reissaavat paljon ja viettävät harvoin vapaita kotona. Se ei ole

Kodin perintö oli perusluterilainen. Epäluulot hälvenivät opiskelun ja harjoittelujaksojen myötä. Ketolalle vakuutettiin, että hänensaisaan tarvitaan kirkossa.
– Sellaisia, joilla oli sopivasti ulkopuolisenä olemisen tunnetta, ja joille käytetty sanastokin tuntui monesti vieraalta.

Palveltuaan armeijassa varusmiesdiakonina hän sai ensimmäisen työpaikkansa Haminan seurakunnasta. Sen jälkeen työpaikat ja maiseamat ovat vaihtuneet tasai-

Hengissä

Evankeliumi Matt. 9: 18–26

Kun Jeesus puhui heille, sinne tuli synagogan esimies. Hän kumartui Jeesuksen edessä ja sanoi: ”Tyttäreni on kuollut juuri äsken, mutta tule ja pane kätesi hänen päällään, niin hän virkooa.” Jeesus nousi ja lähti miehen mukaan, ja opetuslapset seurasivat häntä.
Silloin Jeesusta lähestyi muuan nainen, jota kaksitoista vuotta oli vaivannut verenvuoto. Hän tuli Jeesuksen taakse ja kosketti hänen viittänsa tupsua. Hän näet ajatteli: ”Jos vain saan koskettaa hänen viittaansa, minä paranen.” Jeesus kääntyi, näki naisen ja sanoi: ”Ole rohkealla mielellä, tyttöäreni, uskosi on parantanut sinut.” Siitä hetkestä nainen oli terve.
Kun Jeesus tuli esimiehen taloon ja näki huilunsoittajat ja häälisevän ihmisjoukon, hän sanoi: ”Menkää pois! Ei tyttö ole kuollut, hän nukkuu.” Hänelle naurettiin. Mutta kun väki oli ajettu ulos, Jeesus meni sisään ja otti tyttöä kädestä, ja tyttö nousi. Tästä levisi tieto koko sille seudulle.

Armo on kuorenmurtaja

Miksi Jeesus herätti ihmisiä kuolleista, kun tiesi, että joskus he kuolevat kuitenkin?
Kertomuksella on vahva viesti siitä, että elämä on arvokas. Vaikka kristitty saa luottaa ylösnousemukseen ja kuolemanjälkeiseen elämään, on jo tämä elämä, ainutkertainen ja lahjaksi saatu elämä, mittaamattoman arvokas. Jeesus antaa isälle tyttären takaisin. Hän puuttuu peliin, kun pahin on tapahtunut. Hän voi antaa jotain, mitä ihminen eniten kaipaa. Minusta tämä on äärimmäisen lohduttavaa.

Onko sinun elämässäsi hetkiä, jolloin toivot ihmeitä? Millaisia hetkiä?
Elämän ruuhkavuosisissa on usein ahtaalla. Lapset, läheiset, työ, elämä vaativat huomionsa. Silloin, kun omat teot tai voimat eivät tunnu olevan tarpeeksi, on ihme kun saa kokea sen armon, että vähemmän riittää. Että sittenkin selviää. Armo rikkoo ihmisessä jonkin kovuuden tai kuoren, joka pitää toiset

etämmällä. Armo tuo lähemmäksi ja tekee yhteyden mahdolliseksi. Sellaista armoa ja ihmettä kaipaan.
Mikä sinua koskettaa tässä tekstissä eniten?
Tämä on kertomus uskosta ja uskalamisesta. Isä ja nainen ovat uskon esikuvia. Nainen uskaltautuu omasta yksityisyydestään, intiimin vaivansa kanssa ihmisten keskele, julkisesti pyytämään apua Jeesukselta. Naisen usko puhuttelee, kuinka hän kurkottaa käntensä ja koskettaa Jeesuksen viitan tupsua. Kuin se olisi hänen viimeinen oljenkortensa. Usko Jeesuksen mahdollisuuksiin oli niin suuri, että tupsukin auttaisi.
Jos olisit joku tämän kertomuksen henkilöistä, kuka haluaisit olla?
On helppo samaistaa isän rooliin. Kuvitella, jos menettäisi lapsensa. Millainen olisi oma usko silloin? Mistä etsisi, mistä saisi toivoa pimeimmällä hetkellä?

Kristitty saa luottaa siihen, ettei kuolemalla ole viimeistä sanaa hänen elämässään. Pitäikö kuolemaa pelätä?
Kuolema on suuri tuntematon. Se luonnollisesti pelottaa ja herättää kysymyksiä. Tämän päivän ihmisen olisi ihan hyvä tiedostaa ja ajatella, tulla tummaksi sen ajatuksen kanssa, että kerran täältä lähdetään. Samoin olisi hyvä tulla tummaksi Jumalan kanssa, sen Jumalan, joka on luvannut voiton kuolemasta, elämän taivaassa, määränpään ja toivon. Silloin pelko voi olla enemmän kunnioitusta kuin kauhua.
Miten olennainen osa Jeesuksen ihmeitä ovat Uudessa testamentissa?
Evankeliumeissa Jeesus näyttäytyi meille erityisesti opettajana ja parantajana. Myös monista yliluonnollisilta vaikuttavista ihmeistä kerrotaan. Niillä on oma paikkansa ja merkityksensä kuvattaessaan Jeesuksen jumal-

Sunnuntai 6.11. Rippikoulusunnuntai Kaupunginkirkossa saarnaa pastori Ville Tikkanen. Messut alkaa klo 10.

KUOLEMASTA ELÄVÄSTI

Kuolemaan liittyy paljon puhumattomuutta ja pelkoja. Tuonen tupa on paikka, jossa kuolemasta voi keskustella avoimesti.

SIRPA KOIVISTO teksti SAMI SAARENPÄÄ kuva

Ennen eläkkeelle siirtymistään **Matti J. Kuronen** toimi pitkään poliisi- ja pelastuslaitoksen pappina Lappeenrannassa. Työ oli rankkaa ja opetti, miten raadollista elämä ja kuolema voivat olla. Kurosen osana oli viedä kuolinviesti omisille. Kaikkein raskainta oli kohdata lasten kuolema.
– Ensivaste- tai poliisiautosta katsottuna maailma näyttää kovin erilaiselta kuin pappilan ikkunasta, Kuronen toteaa.
Työ ei ole jättänyt täysin rauhaan eläkkeelläkään. Palosireenin soidessa Kuronen huomaa yhä mieltänsä, mitä on tapahtunut ja kuka mahtaa olla keikalla.
– Näissä tilanteissa, joissa poliisi- ja pelastusväki toimivat, elämä on ehdottomasti totta. Elämä on myös kuolemasta. Silti kuolemaan ei koskaan totu, Kuronen sanoo.

rantaan avattiin kaikille avoin Tuonen tupa – maailmallakin suosituksi tullut Kuoleman kahvila. Vastaanotto oli niin hyvä, että kaikki halukkaat eivät aluksi mahtaneet oikein sisäänkään. Nyt koontumisia on säännöllisesti.
– Tarkoituksena on keskustella kuolemasta elävästi, Kuronen sanoo. Idea Kuoleman kahvilasta tuli pietarilaiselta professorilta **Anatoly Vlasovilta**, entiseltä avaruustutkijalta. Hän on ollut perustamassa Kuoleman kahvilaa Pietariin.
Lappeenrannan Tuonen tuvassa kuolemasta on puhuttu monesta näkökulmasta. Liikelle lähdettiin torjutusta kuolemasta – siitä yksikertaisesti tosiasiaista, että me kaikki kuolemme.
– Vain elävät voivat puhua kuolemasta, Kuronen huomauttaa.
Tuonen tupaan kokoontuneet ihmiset ovat halunneet keskustella muun muassa lapsen kuolemasta, eutanasiasta ja saattohoidosta. Lääkärit ovat käyneet selvittämässä, mitä kuolemasta tapahtuu. Lisäksi on ollut alustuksia muun muassa ortodoksien, luterilaisten

ja vapaa-ajattelijoiden kuolemakäsitteistä.
– Ihmisillä on tarve puhua kaikesta, mistä ei ole hyvä vaieta, Kuronen sanoo.
Diakonian työalasihteeri Heini Lekander on huomannut, miten paljon kuolemaan liittyy puhumattomuutta, osin pelkojakin. Niinpä Lekander haluaisi viritellä ajatusta Tuonen tuvasta myös Jyväskylän seurakunnassa.
– Meidän on helpompaa elää tätä elämää, jos ymmärrämme kuolevamme.
Diakoniatyössä Lekander on nähnyt, miten paljon kuolemaan liittyvät teemat askarruttavat.
– Pahimmillaan se voi johtaa siihen, että ihmiset pohtivat näitä kysymyksiä yksin. Kaikilla ei ole läheisiä, joiden kanssa kuolemasta voisi keskustella.
Seurakunnan toimintaa Tuonen tupa istuu luontevasti.
– Ajatuksena olisi tarjota paikka, jossa kuolemasta voisi keskustella avoimesti niin, ettei kenenkään näkemyksiä jyrätä.

Kurosen mielestä ihmiset ymmärtävät yhä paremmin oman rajallisuutensa. Kliininen ajattelu on hänen mukaansa tullut tiensä päähän. Entä onko Kuronen itse sinut kuoleman kanssa?
– Jos 76-vuotias ei ymmärrä, että kello on jo soinnut ja viimeinen kierros on menossa, hän ei tiedä, mitä tekee. En minä sinut kuoleman kanssa ole, mutta kunnioitan kuolemaa. Teititelen, mutta puhutellen kumminkin, Kuronen sanoo.

▶ Keskustelutilaisuus Tuonen tuvasta la 12.11. klo 14 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26. Mukana Matti J. Kuronen ja saattohoitaja Kirti Marttinen Lappeenrannasta. Tilaisuudessa voit esittää toiveita ja ideoitu minnan käynnistämiseksi Jyväskylän seurakunnassa.

Kolumni

Ystävänä suru

Äidinrakkaus kestää kaiken, uskoo kaiken, toivoo kaiken ja kärsii kaiken. Se ei koskaan katoa – ei edes kuolemassa.

Kun kahdeksan lapsensa menettänyttä äitiä kokoontuu, on suru käsin kosketeltavaa. Kenenkään ei tarvitse selittää, sillä toiset ymmärtävät jo puolesta lauseesta, jopa katseesta. Välillä nauretaan mukaville muistoille, sitten taas itketään ikävää.

Moni sureva kirjoittaa päiväkirjaa, kirjeitä tai jotakin muuta suruun liittyvää. Onkin todettu, että tämänkaltaisen terapiakirjoittaminen lisää hyvinvointia ja auttaa jaksamaan. Joskus alkuun pääseminen voi olla kuitenkin vaikeaa. Ajatus on tahmeaa, ei tiedä mistä aloittaa. Ja sitten kun lopulta aloittaa, ei jaksa enää jatkaa.

Tällaiseen tarpeeseen syntyi tänä syksynä alkunsa saanut surukirjoittamisen ryhmä. Sen tarkoitus on helpottaa surevan oloa ja tarjota vertaistukea. Jokainen kirjoittaa itselleen ja omalla tavallaan. Tavoitteena ei ole julkaisukelpoinen teos, vaan oman pahan olon purkaminen paperille.

Kirjoittamalla ei ainoastaan muistella kuollutta lasta tai kerrota surusta, vaan yritetään löytää ja vahvistaa kunkin omia voimavaroja elämässä jaksamiseen. Kirjoittamalla päässä myllertävät asiat selkiytyvät, niihin pystyy ottamaan etäisyyttä ja parhaimmillaan tulee tunne surun hallitsemisesta.

Lapsensa menettänyt ystäväni kertoi minulle ajattelevansa surua ystävänä. Alkuaikoina hän olisi antanut mitä tahansa, että suru lähtisi. Nyt hän ei enää antaisi sitä pois. Suru on hänen ystävänsä, koska se pitää kuolleen lapsen lähellä. Näin ajatellen suru saa uuden, pehmeämmän muodon. Se ei valtaa enää koko sisintä, vaan kulkee vierellä kuin vanha tuttu.

Lohduttava voi olla myös monelle tuttu ajatus särkyneestä saviruukusta. Tippussa se menee sirpaleiksi ja hajoaa. Palasia ei kuitenkaan heitetä pois, vaan Jumala rakentaa niistä uutta. Suru rikkoo ja muuttaa meitä ihmisinä, mutta voi synnyttää myös jotakin uutta. Martti Lindqvist on todennut, että jos oppii nöyryymään välttämättömän edessä ja osaa surra sitä, mistä on pakko luopua, voimat eivät kulu samalla tavalla kuin niiden voimat, jotka kieltävät avuttomuuden ja käyvät toivotonta taistelua mahdolltomuutta vastaan. Tapahtunut ei voi muuttua, mutta oma itseään voi auttaa selviytymään. Et ole yksin.

Johanna Niiles-Hautanen
pappi ja sururyhmäohjaaja

Tänään rukoilen

Kiitos tästä lapsesta

Tapasin kotoa muuttaneen lapseni kahvilassa. Syvä onnentunne heräsi, kun näin nuoren naisen täynnä elämää ja tyytyväisyyttä.

Hänestä on kasvanut hyvä ihminen. Kiitos tästä lapsesta.

nainen, 47

Ihminen rukooilee, Jumala rukooiluttaa

Päivittäin rukoilevien määrä on kasvanut. Raamattuakin lukee yhä useampi suomalainen.

PETRI KANANEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Ahkerasti rukoilevien määrä on kasvanut. Joka neljäs suomalainen ristiä kätensä päivittäin, kun vielä neljä vuotta sitten joka päivä rukoili 21 prosenttia suomalaisista.

55 prosenttia suomalaisista rukooilee vähintään kerran vuoden aikana. Lukema on pysynyt samana verrattuna neljän vuoden takaiseen tutkimukseen.

Suomessa aktiivisimpia rukoilijoita ovat muiden uskonnollisten yhdyskuntien jäsenet, vahvasti kristilliseen oppiin sitoutuneet ja aktiivisesti jumalanpalveluksiin osallistujat. Lapsena uskonnollisen kasvatuksen saaneet rukooilevat muita ahkerammin myös aikuisena. Tiedot ilmenevät tällä viikolla julkaistuna Kirkon tiedotuskeskuksen *Osallistuva luterilaisuus* -tutkimuksesta.

” Jos on huolia, niin toivon apua.

Kävelykatu kertoo totuuden. *Henki & elämän* suppea pikagallup vahvistaa sattumalta Kirkon tutkimuskeskuksen tuloksen. Kahdeksasta jututetusta neljä ei rukooile lainkaan ja kaksi erittäin harvoin. Rukoilevia ihmisiä löytyi pari.

Elina Pihlaja rukooilee muutama kerran vuodessa.
– Kiitän. Jos on huolia, niin toivon apua.

Pihlaja rukooilee itseksensä omin sanoin, mutta lausuu lasten kanssa tutun iltarukouksen.

Pekka Kämäri ei puolestaan rukooile juuri lainkaan.

– Jos oikein tiukka paikka tulee, niin silloin voi olla. Ei muuten.

Pasi Kolu on samoilla linjoilla. Lapsena hänellä oli kuitenkin iltarukous.

– Ei tule rukooiltua. En kuulu edes kirkkoon.

Martti Paavilainen rukooilee harvakseltaan viran puolesta opettajana.

– Henkilökohtaisessa elämässä ei ole tarvetta.

Paula Suhonen on rukooillut joka ilta lapsesta saakka. Hänen ru-

kouksensa on kiittämistä.

– Ensin on se *Levolle laske Luojani*.

Sitten muistan kaikki läheiset ja kuolleet. Joskus nukahdan siihen.

Yhteydenpito Jumalaan voi olla arkipäiväistä rupattelua.

– Rukous on vuorovaikutusta, dialogia, elämän jakamista Jumalan kanssa, Keskustan alue seurakunnan pappi **Ville Tikkanen** sanoo.

Heli Ahonen toimii pappina Palokan aluseurakunnassa. Hänelle rukous on välillä puhumista ja toisinaan nopeaa huikkaamista ja kiittämistä.

– Että olethan kuulolla ja matkassa mukana, koska nyt on edessä tiukka paikka.

Vs. kappalainen **Päivi Kärkkäinen** löytää rukoukselle vertauskohdan nykypäivän teknologiasta.

– Rukous on niinkuin snapchat ylös Jumalalle.

Moni rukooilee, kun elämässä tulee vastamäkiä itselle tai läheiselle.

– Ihminen rukooilee, kun Jumala rukooiluttaa, Vaajakosken alue seurakunnan kappalainen **Hannu Huttunen** sanoo.

Tikkanen ajattelee, että rukous on uskon ilmausta. Se hoitaa ja vahvistaa rukoilijaa.

Ahosella rukous pitää uskoa yllä. Samalla se antaa rohkeutta ja luottamusta siihen, että hyvä Jumala on elämässä johdattamassa ja pitämässä huolta.

– Rukoilemalla myös osoitan Jumalalle, että hän on minulle tärkeä. Erityisesti vaikeiden asioiden kertominen rukouksessa voi myös selkiyttää omia ajatuksia niin kuin vaikeista asioista puhuminen ylipäänsä.

Huttunen neuvoo luottamaan Luojan läsnäoloon.

– Jumala kyllä tietää, mitä tarvitsemme ja missä tilanteessa olemme.

Tikkanen vinkkaa, että rukoilla voi milloin ja missä vain. Rukousta voi olla pieni huokauskin.

Ahosella erityyppisille rukouksille on omat aikansa ja paikkansa.

– Välillä pysähdytään hiljenty-mään kunnolla, välillä viestitellään kiireen keskeltä.

– Aika usein tuntuu, että tarvitsee heittää snapchatteja Jumalalle. Rukoilla voi ilossa, surussa,

myrskyssä ja tynnessä, Kärkkäinen sanailee.

Kun päivittäinen rukouminen on lisääntynyt, niin suomalaiset ovat samaan aikaan myös aiempaa innokkaampia *Raamatun* lukijoita.

Neljätoista prosenttia suomalaisista lukee *Raamattua* kerran kuukaudessa. Neljä vuotta aikaisemmin *Raamatun* lukijoiksi tunnus-tautui yhdeksän prosenttia suomalaisista. Ylipäätään *Raamatun* lukeminen on lisääntynyt hieman.

” Rukous on niinkuin snapchat ylös Jumalalle.

Raamattua lukevat keskimääräis-tä ahkerammin aktiivisesti hyväte-keväisytyteen osallistuvat, vähän ansaitsevat, vähän koulutetut ja työttömät.

Suomessa myös meditaation ja joogan suosio on kasvanut viimeisten vuosikymmenien aikana. Suomalaisista kerran kuukaudessa meditoivia on kaksitoista prosenttia ja joogaavia yhdeksän prosenttia.

Kauppakadulla rukoilusta kysyessä **Minna Koponen** sanoo, että henkiset asiat ovat tärkeitä hänelle jossakin määrin. Meditointiin kuuluu aikaa puolisen tuntia päivässä.

– Meditaatio on muodostunut minulle elämäntavaksi, joka kuuluu arkeen.

Meditaatio on yhtä yleistä miehillä ja naisilla. Perinteistä miehen ja naisen avioliittoa kannattavat meditoivat vain harvoin.

Joogasta kiinnostuneita ovat suurten kaupunkien naiset. Harrastajia löytyy uskonnollisista ja ei-uskonnollisista ihmisistä. Tutkijat kytevät joogan suosion hyvinvoinnin ja terveyden tavoitte-luun.

Kirkon tutkimuskeskus: Osallistuva luterilaisuus. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012–2015. Tutkimus kirkosta ja suomalaisista.

Tuomas Kurttilan mielestä vanhemman tärkein tehtävä on kannustaa ja rohkaista lapsia. – Rakkauden tulee olla aina vastikkeetonta. Itse täytyy olla esimerkkinä ahkeruudesta, soinnosta, läheisyydestä ja epä-täydellisyydestä.

Reissuisä satsaa kotona läsnäoloon

Tuomas Kurttila edistää työkseen lasten asiaa, mutta joutuu olemaan reissutyön vuoksi poissa omien lastensa luota. Kotona ollessaan hän panostaa läheisyyteen ja lastensa kohtaamiseen.

SAILA AARNIO teksti
MARJO KOIVUMÄKI kuva

Lapsiasiavaltuutettu **Tuomas Kurttilan** päivät etenevät minuuttiaikataululla. Haastattelupäivänä hän heräsi Helsingin kodissaan varhain lukemaan koti- ja ulkomaisia lehtiä. Ensimmäinen pala-verti oli oikeusministeriössä kello 8. Tämän jälkeen hän allekirjoitti toimistonsa sivukonttorilla Helsingin Vuorikadulla vammaispalveluihin liittyvän lausunnon. Kello 10 hän muistutteli taksissa mieleensä ruotsin sanoja, koska oli menossa kirjajessuille keskustelemaan Pohjoismaiden ministerineuvoston uudesta julkaisusta ruotsiksi.

Messujen jälkeen Kurttila puhui tapaturmaisesti loukkaantuneiden tai vammautuneiden lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tukiyhdistys Tatu ry:n 15-vuotisjuhlassa. Hän viipyi juhlissa kaksi tuntia, jotta ehti kuunnella järjestön ja ihmisten kuulumisia.

Päivän viimeinen tapaaminen oli Maahanmuuttovirastossa, minkä jälkeen Kurttila tarkasti antamansa haastattelun hallituksen pakolaispolitiikasta. Kotiin päästyään hän luki vielä aineistoa ensi viikon Moskovan virkamatkkaa varten.

Kurttila on toiminut lasten, nuorten ja perheiden asialla koko uransa. Hän tutustui tähän maailmaan päästyään nuorena opiskelijana opetusministeriöön töihin.

– Siellä lasten, nuorten ja perheiden asiat tulivat työpöydälleni. Sen jälkeen ne eivät ole sieltä kadonneet.

Aloittaessaan lapsiasiavaltuutettuna vuonna 2014 Kurttila luopui monista luottamustehtävistään. Tämän hän koki selkeämmäksi sekä viranhoidon että ajankäytön kannalta. Keski-suomalaisen lasten ja nuorten hyvinvointia ja mielenterveyttä edistävän

Haukkalan säätien hallitukseen hän kuitenkin suostui, kun häntä siihen pyydettiin.

Lisäksi Kurttila valittiin hiljattain Euroopan lapsiasiavaltuutettujen tulevaisuuden puheenjohtajaksi. Kotona hänellä on kolme kouluikäistä lasta ja vaimo.

Näiden roolien yhdistäminen onnistuu Kurttilan mukaan rakastavan ja sovinollisen perheen sekä osaavan ja innokkaan henkilökunnan ansiosta.

Entä mikä rooleista on hänelle tärkein?

– Ihminen on kokonaisuus mo-

” Lapsissani konkretisoi minun osani helminauhassa.

nine eri rooleineen ja tehtävineen. Syvimmän tunteen minulle tuottaa isyys.

Tuomas Kurttila on yleensä kaksi päivää viikosta lapsiasiavaltuutetun toimistolla Jyväskylässä, ja työmatkoja kotimaassa ja ulkomaille on vuoden mittaan satoja. Reissussa ollessaan hän soittelee ja viestittelee jonkin verran perheensä kanssa.

– Etäyhteydenpito ei korvaa läheisyyttä, kosketusta, todellista keskustelua ja kohtaamista. Kun tähän on arjessa riittävästi aikaa, poissaolo on vähemmän draamaattista. Lapsia ja perhettä ei voi kauko-ohjata.

Vinkiksi muille paljon matkustaville vanhemmille hän toteaa, että jokaisella on velvollisuus elää mahdollisimman tasapainossa omien odotusten ja läheisten tarpeiden suhteen.

– Kenenkään elämä ei ole täydellinen, eikä kukaan ole täydellinen. Paljon pystyy tekemään fik-sulla töiden suunnittelulla ja myös ei-sanan harjoittelulla.

Kurttilan perheessä jokainen osallistuu kodin töihin, kuten pyykkien ripustamiseen, astianpesukoneen tyhjentämiseen ja roskien viemiseen. Lisäksi lapset siivoavat omat huoneensa ja käyttävät perheen kahta koiraa ulkona. Kodin töistä saa rasteja, ja viidestä rastiasta saa kaksi euroa viikkorahaa. Koulutöistä ei palkita rahalla, koska koulussa kannustimena ovat elämässä pärjääminen ja tietämisen ilo.

Pelikaan Kurttilan lapsilla on viikossa kolmena päivänä, kunakin päivänä yksi tunti. Mutta Pokémon Gon pelaamista ei lasketa tähän, sillä sitä Kurttila pitää ulkona liikkumisena.

– Kun säännöt laatii lasten ollessa pieniä, niihin kasvaa sisään.

Hienointa isänä olemisessa on Kurttilan mukaan se, että siinä saa pienen kosketuksen omaan rajallisuuteensa ja jatkuvuuteensa.

– Lapsissani konkretisoi minun osani helminauhassa.

Vaikeinta taas on elämän kantavuuteen luottaminen.

– On vaikea luovuttaa kontrol-lista, joka onkin harhaa. Voin tehdä osani isänä, mutta jokainen elää oman elämänsä, kokee omat kipunsa, saa onnen hetkensä. Vanhemmuus on hyvin erikoinen kokonaisuus suurinta huolta ja kaipausta sekä suurinta iloa ja onnea.

Suomalainen mies ja isä on lapsiasiavaltuutetun silmin tällä hetkellä hyvällä tiellä.

– Annamme yhä enemmän arvoa perheelle, puolisolle ja lapsille. Miehellä isyys ja hyvä parisuhde ovat hyvinvoinnin kannalta todellinen lottovoitto, Kurttila sanoo.

Tiesitkö?

Tuomas Kurttila

- Lapsiasiavaltuutettu
- 38-vuotias
- Lapsiasiavaltuutetun toimisto sijaitsee Jyväskylässä

Kotoisin Oulusta, asuu Helsingissä

Teologian ja hallinto-tieteiden maisteri

Perheeseen kuuluu Jenni-vaimo ja kouluikäiset lapset

Lapsiasiavaltuutetun kolme tärkeintä ohjetta tämän päivän isille:

- Pidä huolta itsestäsi.
- Pidä huolta parisuhteestasi.
- Kun kaksi edellä mainittua toteutuu, lapsillasi on moni asia hyvin.

Jouko Mäki-Lohiluoman levyistä parhaiten on menestynyt paljon radiosoittoaakin saanut Transitmies. Tällä hetkellä miehellä on monta kappaletta odottamassa pääsyä levyille. Uusinta musiikkivaltaustaan Mäki-Lohiluoma kutsuu perhemusiikiksi.

Yksin keikalle lähteminen on helppoa

PETRI KANANEN teksti

Yksin vai kavereiden kanssa keikalle? **Jouko Mäki-Lohiluoma** tekee molempia. Isot bändit ovat Mäki-Lohiluoman mielestä hienoja, mutta monen soittajan kanssa keikkojen sopiminen on vaikeaa. Mäki-Lohiluoma on myös realisti. Yksin keikkailemalla hänen on mahdollista saada elantonsa. Tällä hetkellä hän on mukana Herra Heinämäen Lato-orkesterissa rumpalina. Bändissä mukana on myös muun muassa **Heikki Salo**. 80-luvulla Mäki-Lohiluoma niitti menestystä Takapulpetin pojissa.

YHDEN JOUKON TARINA

Jouko Mäki-Lohiluoma on kirkon portin pielessä notkuileva tarinankertoja ja Pelle Peloton. Hän osaa nauraa itselleen.

PETRI KANANEN teksti
LIISA LANKINEN kuva

Seurakunnan nuortenilta Seinäjocella joskus 70-luvulla. Nuori **Jouko Mäki-Lohiluoma** näppäilee kitaransa ja laulaa. Yleisö pitää kuulemastaan.

– Siellä kävivät kaikki ikäiseni. Olin esiintymishaluinen jo silloin. Älysin, että tässä on yleisöni.

Laulujen kirjoittaminen kiinnostasti Mäki-Lohiluomaa jo nuorena. Lapsena hän luki paljon. **Johnny Cashin** musiikki avasi portin laulujen kirjoittamisen maailmaan.

– Oivalsin heti, että näinhän näitä lauluja kirjoitetaan. Jotenkin sanat asettuivat heti.

Mäki-Lohiluoman sanoitukset lähtivät seurakuntanuorena nykyistä enemmän uskonnollisesta näkökulmasta. Silti hän ei ollut eikä ole julistaja tai käännyttäjä.

– Kappaleissa pitää olla tarina, jota vähän liioitellaan, jossa varsinainen sanottava jätetään rivien väliin.

Mäki-Lohiluoman laulut kertovat ihmisistä, ja lauluissa toivotaan heille hyvää. Lauluja on aina kuvannut kristinuskosta nouseva humaani perusvirta.

– Olen koko elämäni notkuillut siinä kirkon portin pielessä.

Mäki-Lohiluoma on ahkera keikkailija. Hän on tehnyt 70-luvulta lähtien yhteensä noin 5000 keikkaa, 150 esiintymistä vuodessa. Hän kohtaa monesti samalla keikkareissulla monta yleisöä – vaikkapa nuortenillan väen, vankilan vangit ja kapakan asiakkaat.

Viime vuodet Mäki-Lohiluoma on kiertänyt pääasiassa yksin. Yhden Joukon Yhtyeenä hän hoitaa yhtä aikaa rummut, kitaran, basson, huuliharpun ja lauluosuudet. – Avainsana on pelkistäminen.

Mäki-Lohiluoma esiintyy eri-ikäisille yleisöille. Vaikka kappaleet eivät olekaan samoja, hän lähestyy kuulijoitaan samalla tavalla.

– Vaikka esiinnyn lapsille, en lästytä. Samalla olen havainnut, että jos artisti tekee itsestään vähän naurettavan, yleisöllä on helpompi olla.

Mäki-Lohiluoma pitää itseään enemmän keksijänä kuin muusikona. Vuosien varrelle mahtuu useita keksintöjä. Yhden Joukon Yhtyeen oivallus on, että noinkin voi rytmimusiikkia soittaa. 80-luvulla Mäki-Lohiluoma hoksasi, ettei nuorille ollut kelvollista rock-

musiikkia suomeksi.

– Aloin kirjoittaa lauluja Tourujen Tarzanista, hammasraudoista, etupulpetin työistä ja takapulpetin pojista.

Mäki-Lohiluoman uusin keksintö on perhemusiikki.

– Oivalsin, että lasten kasvamisesta ei ole kirjoitettu lauluja.

Yhden Joukon Yhtye Huhtasuon kirkolla 8.11. klo 18. Tilaisuus on avoin kaikille. Paikalle toivotaan erityisesti Huhtasuon alueen riparilaisia ja heidän vanhempiaan.

Elämästä

Sairastuminen lisäsi kiinnostusta itsensä tuntemiseen

HEIKKI IMPIÖ teksti ja kuva

Olen **Sara Ronkainen**, 20 vuotta. Neljä vuotta sitten, kun olin saanut ysiluokan päätökseen, sairastuin aivokalvontulehdukseen. Ripipikoulu, jossa toimin isosena, jäi kesken vain muutama päivä sen alkamisen jälkeen. Virusperäisen aivokalvotulehduksen jälkeen olen taistellut kipujen ja oireiden kanssa. Kielellinen hahmotushäiriö ja pienet lukemisen vaikeudet sekä pehmytkudosreuma ovat löytyneet jälkitutkimuksissa. Myös masentuneisuutta on ollut. Ylioppilaaksi valmistuminen vaati todella kovan työn. Ylioppilaaksi tulon jäl-

keen olen ollut nyt toista vuotta opiskeluvapaalla.

Viime vuoden keväällä hain yliopistoon opiskelemaan psykologiaa. Ovet eivät auenneet. Pyrin uudelleen, ja otinkin ensimmäiset pääsykokeet hyödyllisenä kokemuksena tulevaisuutta ajatellen. Sapattivuonna olen ajatellut, että minun on kuunneltava oma ääntäni ja huomioitava oma jaksamiseni. Terveys on etusijalla, ja sen eteen olen nähnyt vaivaa. Psykologia kiinnostaa, ja erityisesti neuropsykologia on minulle suorastaan intohimo. Sairastuminenkin on lisännyt kiinnostusta oppia tuntemaan itseään paremmin.

Keskustelen näistä asioista ystäväni kanssa. Minua kiinnostaa myös ihmisen anatomia ja terveellinen ruoka. Pyrin syömään terveellisesti. Kiinnitän huomiota myös aterioiden ajoitukseen ja rytmiiin, jotta pysyisin terveenä ja toipuminen edistyisi. Tarkoituksena on alkaa blogin kirjoittaminen. Se olisi lifestyle-tyyppinen blogi, jossa käsitteisin näitä aihepiirejä.

Olen luonteeltani iloinen ja pirteä, mutta pikkuisen hiljainen tietyissä tilanteissa. Opiskeluvapaalla olen työskennellyt ruokakaupan kassalla ja muissakin tehtävissä. Ihmisiä tavatessa olen huomannut, että on

helpompi olla oma itsensä. Se on tuonut luontevuutta kohtaamisiin.

Harrastan paljon musiikkia. Elämästä nauttiminen ja oma perhe sekä ystävät ovat tärkeitä. Arki ja sen rutiinit auttavat. Jos ei tekisi mitään, sitä jäisi helposti sängyn pohjalle makaamaan.

Pidän matkustamisesta. Maailmantilanne huolestuttaa matkustellessa. Olimme varanneet matkan Nizzaan ennen iskua kaupunkiin. Lähdimme sinne noin kuu-kausi iskun jälkeen. Huomasin pelkääväni, että jotakin voisi tapahtua. Emme jääneet Nizzaan, vaan kiertelimme muissa Ranskan kaupungeissa ja Monacossa.

Sara Ronkainen

Aivokalvontulehdus ja sen mukanaan tuomat muut vaivat saivat Sara Ronkaisen kuuntelemaan omaa ääntään entistä tarkemmin.